І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 85. ЦЕНТІВ 10 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ТРАВНЯ (MAY) 1957 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 85. VOL. LXIV

ПОМЕР СЕНАТОР ДЖОЗЕФ Р. МЕК КАРТІ

АЙЗЕНГАВЕР ІЗ ДРУЖИНОЮ ВИСЛОВИЛИ ДРУЖИНІ ПОКІЙНОГО ЩИРЕ СПІВЧУТТЯ

Вашингтон. — 2-го травня о 6-ій год. по полудні помер у шпиталі республіканський сенатор Джозеф Р. МекКарті у віці 47-ох років. Він хворів на запалення печінки, і смерть настала внаслідок того, що печінка перестала діяти. Постать сенатора МекКарті була найбільш спірною в історії нового американського парляментаризму. В роках 1950-1954 він був найвпливовішим американським сенатором; про нього знав цілий світ як про такого, який гостро поборює комунізм в цій країні і в цілому світі. Він був головою Сенатської Слідчої Комісії і вів переслухання в справі здогадних комуністичних впливів в американській армії. Та його спосіб боротьби проти комунізму викликав був спротив навіть самого президента Айзенгавера, який обороняв генерала Цвікера, якому сенатор МекКарті закидав підтримування комунізму. В 1954 році Сенат висловився проти метод сенатора, якими він послуговувався в своїм спорі з армією і від того часу впливи і слава МекКарті почали зменшуватися, а в останніх роках він був майже невідомий і без жадних впливів, з'являвся дуже рідко в сенатській слідчій комісії, якої був членом, поставив кілька запитів і зараз після цього виходив. Можливо, що це було і внаслідок недуги, бо він недомагав на здоров'ї. Та давніше його вплив був такий могутній, що коли демократична більшість в Сенаті виступила проти нього, то це ще більше скріпило його становище; і він під час виборів допоміг перемогти впливового демократичного сенатора з Мериленду Мілларда Е. Тайдінґса. МекКарті твердив, що уряд президента Трумана „вибілював" комуністів, які були на урядових становищах. Але пізніше він ті самі закиди підносив і на адресу уряду президента Айзенгавера, і внаслідок цього було розходження між сенатором із Висконсину і Президентом. В 1958 році МекКарті мав старатися про перевибір на сенатора, але його приятелі сумнівалися, чи МекКарті буде ще раз кандидувати, бо на це мав би був вплинути і злий стан його здоров'я. Вістка про смерть сенатора МекКарті потрясла столицею, бо лікарські комунікати про стан його здоров'я говорили про „поважний стан його недуги", але одночасно стверджували, що цей стан „не є критичний". При смерті сенатора була його дружина. На годину перед смертю сенатор прийняв Найсвятіші Тайни від римо-католицького священика, і тоді вже було видно, що смерть неминуча. Перший прислав дружині МекКарті своє і своєї дружини щире співчуття прередент Айзенгавер. Віце-президент Ричард М. Ніксон заявив: „Минуть роки, поки наслідки праці сенатора МекКарті зможуть бути об'єктивно оцінені, але його приятелі і численні з його противників і критиків не зможуть ставити в сумнів його відданости тим засадам, які він уважав за найкращі для інтересів цієї країни". На будинках Капітолю спущено до половини щогли державні прапори. Те саме зроблено і на урядових будинках столиці. Конституція стейту Висконсин не дозволяє на те, щоб губернатор визначив нового сенатора на місце померлого, тому передбачають, що восени цього року відбудуться там додаткові вибори. Республіканська меншість в Сенаті зі смертю сенатора МекКарті зменшилася до 46-ох голосів, а демократи мають в Сенаті 49 сенаторів.

Автомобільні робітники починають змагатися за коротший тиждень праці

Дітройт, Миш. — Спілка Автомобільних Робітників вислала запрошення до шістьох більших автових фабрик, щоб вже тепер почали підготовні праці в справі переговорів про коротший тиждень праці, але зі збільшеною заробітною платнею. Голова цієї спілки Волтер П. Рутер написав в запрошенні до автових фірм, що створення спільного комітету, складеного з представників продуцентів авт і робітничої організації зовсім не буде ствердженням того, що автові корпорації погоджуються на коротший тиждень праці та на збільшену платню. Запрошення вислано до корпорацій Крайслер, Амерікен Моторс і Стюдебейкер-Пакард, до Компанії Форд Мотор, Вілліс Моторс і Дженерал Моторс. Недавно представник Фордової компанії заявив, що зовсім не треба скорочувати тижня праці, бо навіть і при збільшеній механізації праці немає безробіття між автомобільними робітниками.

Сенатська комісія затвердила номінацію МекЛавда

Вашингтон. — Сенатська Комісія Закордонних Справ більшістю 9 до 6 голосів затвердила найменування Скотта МекЛавда на амбасадора до Ірляндії. Хоч це було закрите засідання, то виявилося, що 6 демократичних сенаторів із головою комісії сенатором Френсіс Ґрінном голосували проти затвердження цієї номінації. 7 республіканських сенаторів і два демократичні (Майк Менсфілд і Рассел Лонґ) голосували „за". МекЛавд є шефом безпеки в державному департаменті і очолює пашпортовий відділ. Республіканці сподіваються, що повний Сенат затвердить номінацію МекЛавда, хоч деякі демократи закидають йому брак здібности займати таке відповідальне становище.

В АМЕРИЦІ

● **Спілка** Об'єднаних Автомобільних Робітників придбала малий дімок у Лямарі, Мо., в якому 8 травня 1884 року народився Геррі С. Труман. З цього дімка пляную́ть зробити музей в пошану колишнього президента.

● **З Галіфаксу** в Канаді повідомили, що залогу рибальської шхуни „Дж. Елла Ме", яка опинилася в небезпеці врятовано і перевезено човнами на берег.

● **В Алгамбрі** померла на 110-му році життя Мартина Веґа, яка до 90-го року життя залюбки курила сиґари і випивала щодня по пляшці пива. Цю вістку треба приймати із застереженням, бо подано її побіч новинки про „нешкідливість куріння".

● **Комісія** Збройних Сил Палати Репрезентантів ухвалила одноголосно законопроєкт про надання Невідомому Воякові Корейської війни Медалі Почести. Такі самі медалі надано Невідомим Воякам Першої і Другої воєн. Цього вояка поховають на цвинтарі в Арлінґтоні 30-го травня ц. р.

● **У східній частині Тексасу** вже 14-ий день падає дощ і 400 осіб мусіли залишити свої доми перед загрозою повені. Під час зливи 20 осіб потонуло.

● **Коло Ронконкоми**, Лонґ Айленд, Н. Й., згоріло кілька тисяч акрів лісу і 9 домів. Понад сто родин треба було евакуювати, бо пожежа загрожувала їхнім мешканням.

Намагаються запобігти війні між Гондурасом і Нікараґвою

Вашингтон. — Середньоамериканські держави Гондурас і Нікараґва звернулися до Ради Організації Американських Держав з проханням інтервеніювати в їх спорі за прикордонну область Мокорон. Обидві держави обвинувачують себе взаємно в аґресії, яка виявилася в тому, що гондураські війська зайняли були цього тижня Мокорон і війська Нікараґви почали збройну боротьбу за відбирання цієї области від Гондурасу. Конфлікт загострився спеціяльно ще й тому, що в зайнятій Гондурасом області мають находитися нафтові джерела. Рада Організації Американських Держав, розглянувши скарги обидвох держав — Нікараґви і Гондурасу, вирішила встановити п'ятичленну комісію для розгляду і полагодження конфлікту, зложену з амбасадорів п'ятьох різних держав, членів вище згаданої між-американської організації. Водночас із цим Рада Організації Американських Держав прийняла резолюцію, в якій закликає Нікараґву і Гондурас здержатися від дальших акцій, які могли б загострити ситуацію, і співпрацювати з комісією над мирним полагодженням конфлікту. Рішення створити згадану комісію прийнято одноголосно.

Сен. Ґолдвотер закидає Рутерові змагання до політичних впливів

Вашингтон. — Республіканський сенатор з Арізони промовляв на конвенції Торговельної Палати ЗДА і закидав голові спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників і містоголові Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій Волтерові Рутерові „експлюатування робітничих організацій для створення машини, яка працювала б для його особистих політичних цілей". Сенатор Ґолдвотер сказав, що Рутер „практично опанував одну політичну партію" (це значило б Демократичну партію) і назвав цей факт „образою волі і викликом кожному громадянинові в нашій державі". Ґолдвотер твердив, що Рутер „часто говорить про волю", але одночасно надуживає свого становища і фінансових засобів своєї організації для введення „цілковитого соціялізму" в цій країні. Ґолдвотер сказав, що Рутер спричинив більше „шкоди цій країні, як всі фінансові надужиття" голови Міжнародного Братства Шоферів Дейва Бека. „Рутер може бути провідником робітничої організації, або може бути провідником політичної партії, але, на мою думку, він не сміє бути одночасно і тим і тим" — заявив сенатор Ґолдвотер.

Канада запрошує американців до інвестицій в її економіку

Вашингтон. — Голова Канадійської Торговельної Палати ЗДА Реймонд Дюпюї промовляв на зборах Торговельної Палати ЗДА і запрошував американських підприємців до інвестицій в Канаді, економіка якої „імпозантно розвивається" і яка є „найкращим покупцем-сусідом" ЗДА. Дюпюї сказав, що капітал є важливим фактором, який може причинитися до того, щоб видобути з землі такі скарби, як метали, нафту та інші підземні скарби. Він признав, що в Канаді є деякий страх перед американським капіталом, який вже тепер є власником понад трьох четвертих канадійської нафти і природного газу, понад половини копальняного промислу і понад двох п'ятих мануфактурної промисловости. Але, на думку Дюпюї, багато канадійців із відкритими руками привітають нові американські капітали в Канаді. Американські дотеперішні інвестиції в сумі 10-ох більйонів долярів вможливили збільшити число вишколених фахових робітників, приспішили економічний розвиток Канади, причинилися до унезалежнення тієї країни в економічній ділянці та дали можливість викрити нові поклади нафти і газу. „Число нашого населення збільшується, казав Дюпюї, життєва стопа підвищується і ми купуватимемо від вас більше і більше товарів. Тому в інтересі ЗДА є збільшення поємности канадійського ринку, бо ця країна і Канада є добрими торговельними партнерами".

Бека оскаржують в незаплаченні 56.000 долярів податку

Сієттл, Вашингтон. — Голова Міжнародного Братства Шоферів Дейв Бек оскаржений в тому, що складав фальшиві податкові заяви, і тим способом не заплатив — 56,000 долярів податку, який належався державній скарбниці Суд видав наказ про заарештування Бека, який тепер знаходиться в столиці, де мав відбути нараду з виконною радою своєї робітничої організації. В понеділок 6-го травня має відбутися суд над провідниками Братства Шоферів, і Комісія Етичної Практики Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій має розглянути справу корупції в цій організації. Суд над Беком за неплачення податків зможе відбутися аж за кілька місяців, бо на денному порядку є багато інших справ, які треба буде за чергою вирішити.

Представник Національного Китаю про неподільність волі

Ню Йорк. — Визволення поневоленого большевизмом Китаю залежить у великій мірі від визволення поневолених Москвою східньо - европейських народів, як і навпаки, визволення европейських народів від большевизму залежить у великій мірі також від визволення Китаю — твердив перманентний представник національно - китайського уряду в Об'єднаних Націях, амбасадор д-р Тінґфу Ф. Чіянґ. Амбасадор Чіянґ промовляв на окремому, влаштованому ним прийнятті для представників Конференції Американців Центрального і Східнього Европейського Походження. Від Українського Конґресового Комітету, який належить до цієї Конференції, був запрошений та взяв участь у цьому прийнятті президент Дмитро Галичин. Цілю прийняття, яке відбулося в одному із китайських ресторанів, було — як це з'ясував д-р Чіянґ — взаємне порозуміння та взаємна допомога в боротьбі проти большевизму, яка, як і воля, є неподільна. Амбасадор Чіянґ вияснив також можливість взаємної допомоги: представник Національного Китаю має можливості і нагоду заступати визвольні цілі на терені Об'єднаних Націй, а поодинокі групи східньо - европейського походження можуть і мають багато нагод допомагати Національному Китаєві, наприклад, у поборюванні всіляких тенденцій для прийняття до ОН репрезентантів комуно-китайського уряду.

● **Уряд Публічного Здоров'я** плянує створити навесні ц. р. в різних місцевостях країни 10 стацій для дослідження радіоактивности над поверхнею землі.

Доллес переговорював з Аденауером

Бонн. — Державний секретар ЗДА Джан Фостер Доллес, який в середу 1 травня ц. р. прибув до столиці Західньої Німеччини, просто з летовища поїхав до будинку німецького канцлера, де він конферував з старим канцлером Конрадом Аденауером. Про зміст їхніх нарад нічого не оприлюднено, але за загальною опінією — це було питання, чи останні совєтські пропозиції, вислані Аденауерові та англійському прем'єрові Мекмілленові, можуть становити підставу для скликання нової конференції в справі з'єднинення Німеччини. Доллес склав був на летовищі коротку заяву, в якій він славив Аденауера, як того державного мужа, „якого індивідуальність, мудрість і провідницька здібність у вільному світі — знаходить високу пошану в американському народі". Аденауер вбачає єдину можливість з'єдинення Німеччини не тільки в перебуванні її в бльоку НАТО, з яким — мовляв — СССР більше рахується, ані ж рахувався би з невтральною, слабою і ізольованою Західньою Німеччиною, — але в рямцях міжнародного договору про обмеження ядрової зброї. Москва, на думку Аденауера, тільки тоді погодиться на з'єдинення Німеччини на демократичних основах, коли 1. вона втратить надію на можливість її комунізації і 2. коли дістане ґарантію безпеки від Заходу, що окружає тепер СССР своїми базами із атомовою зброєю.

Державний секретар ЗДА Джан Фостер Доллес під час обговорювання проблем атомового озброєння на сесії держав НАТО в Бонні.

Англія підтримує Ізраїль в справі Суезу

Лондон. — Англійський міністер закордонних справ Селвайн Ллойд заявив одверто в минулу середу, 1 травня ц. р. що Англія в цілості підтримує становище Ізраїлю в справі користування Суезьким каналом. Свою заяву Селвайн Ллойд склав в палаті громад, при чому — що рідко буває в англійському парляменті — його заява стрінулась з одностайним одобренням однаково консервативною більшістю, як опозиційною меншістю. Речник цієї останньої, лідер лівого крила Лейбур-парті Еньюрин Бівен радив, щоб англійські кораблі якнайбільше користувались водами затоки Акаби і якнайчастіше перепливали через Тіранську протоку, щоб маніфестувати міжнародний характер тих вод. Ллойд відповів, що коли англійські корабельні лінії і торговельні фірми захочуть користуватись затокою Акаби для перевозу товарів до ізраїльського порту Елат, то англійський уряд буде підтримувати їх у цьому. При цій нагоді Ллойд знову висловив невдоволення під адресою Об'єднаних Націй з приводу незадовільного — на його думку — полагоджування Суезької проблеми. Він заявив, що Англія поділяє становище Ізраїлю, що Константинопільська конвенція з 1888 року виключає бльокаду Суезького каналу будь-коли, у мирі чи війні, і проти будького. Тому Англія противиться становищу Єгипту, який, покликуючись на формальний стан війни з Ізраїлем, бльокує ізраїльські кораблі. Англія переконана, що Ізраїль здобуде собі право свобідного користування Суезьким каналом при остаточному розв'язанні Суезької проблеми.

Туреччина продовжує концентрацію військ проти Сирії

Анкара. — Туреччина продовжує висилати змоторизовані війська, танкові частини і літаки в південному напрямку у прикордонну турецько-сирійську смугу, — твердять закордонні обсерватори. Маси турецького народу, що заповняли вулиці містечок у південній частині Туреччини з нагоди закінчення одномісячного посту Рамадан і започаткування три-денного „свята цукру", були свідками довгих колюмн війська, що проїздило на південь. В Іскендерумі вивантажувано з залізничих плятформ танки американського типу Шерман, які прибули з околиць Анкари. Біля прикордонного містечка Антакая, що колись було славною в давнині Антийохією, створено великий табір військових вантажних авт і „джіпів". Водночас мешканці того містечка, що залягали вулиці в святковому дозвіллі, стежили за летом турецьких турбомоторових літаків та передавали з уст до уст вістки про американські воєнні кораблі в ливанському Бейруті. Турки не скривають своєї нехіті до сирійців, чи радше теперішнього лівого і просовєтського режиму Сирії, який бере від большевиків зброю і підтримує про-совєтську політику Єгипту.

В Йорданії тимчасовий спокій

Амман. — Після одномісячного посту за магомеданським релігійним віруванням і після двотижневої гострої політичної кризи молодий король Йорданії Гуссейн з парадою, при 21-му гарматньому стрілі, відкрив в минулу середу триденні свята. 21-річний король здобув собі внаслідку своєї енергійної поведінки, яку проявив був в обороні свого престолу і своїх політичних переконань, загальну пошану і його авторитет в масах значно зріс — твердять закордонні обсерватори в Йорданії, дармащо всі вони дуже обережні в своїх передбачуваннях і схильні бачити в теперішньому спокої в Йорданії радше тільки новий етап в розвитку тамошніх змінливих і неспокійних відносин. Ліві елементи не сподівалися такої енергійної реакції Гуссейна. Тому його виступ їх здезорганізував. Арештування серед лівих діячів продовжуються. Арештовано теж деяких послів розв'язаного парляменту. Сподіваються, що в недовгому часі після закінчення цьоготижневих свят арештовані будуть поставлені перед військовий трибунал. М. і. розв'язано робітничі спілки, які стояли під впливом комуністів чи їх поплентачів. Все ж, закордонні обсерватори сумніваються, щоб ліві голоначі змогли зреклися остаточно своїх плянів, піддержуваних єгипетським і сирійським президентами, особливо, коли за кордонами Йорданії опинились такі амбітні й енергійні та молоді вороги короля Гуссейна, комуністичні поплентачі, як недавній шеф штабу йорданської армії ген. Нумар.

ЗДА НЕ ЗМЕНШАТЬ СВОГО ВІЙСЬКА В ЕВРОПІ

У БОННІ ВІДКРИТО КОНФЕРЕНЦІЮ 15-ОХ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ДЕРЖАВ НАТО. — ДЕРЖ. СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС СКЛАВ ВАЖЛИВУ ЗАЯВУ ПРО УЧАСТЬ ЗДА В ОБОРОНІ ЕВРОПИ.

Бонн. — В четвер 2 травня 1957 р. відкрито першу на німецькій території, у тимчасовій столиці Німецької Федеративної Республіки Бонні, конференцію Ради Організації Північно - Атлянтійського Пакту (НАТО). Беруть в ній участь 15 міністрів закордонних держав, членів НАТО. На першому публічному засіданні промовляли німецький канцлер Конрад Аденауер та закордонні міністри — американський Дж. Ф. Доллес, англійський Селвайн Ллойд, німецький Гайнріх фон Брентано, італійський Ґетано Мартіно, норвезький Гальвард Лянґе, голляндський М. Г. Люнс, грецький Еванґельос Аверов і інші. Майже всі промовці торкалися у своїх промовах загальнополітичної ситуації, з якою зв'язана найактуальніша проблема дальшого плянування оборони проти потенціяльної совєтської аґресії. Тому в усіх промовах була мова про нову оборонну стратегію, яка протеґує ядрову зброю. Заторкувано середньо - східні справи і справу Суезу. Найважливішою для учасників конференції була заява, складена державним секретарем Доллесом, що ЗДА не поменшать своєї збройної сили на европейському континенті, а коли б навіть кількісно вона стала трохи менша, то нічого не потерпить на цьому її вогнева сила. На тайній частині першоденного засідання міністрів, державний секретар Доллес поінформував учасників — як твердять часописи — що насправді всі країни Середнього Сходу прийняли доктрину Айзенгавера ,себто погодились про конечність збереження самостійности тамошніх держав, загрожених комунізмом, — за вийнятком Єгипту і Сирії. — З інших промовців найважливішу коротку промову виголосив Аденауер ,давши в ній короткий нарис західньо - німецької закордонної політики на тлі післявоєнної міжнародної ситуації та відповівши водночас на останні ноти Булґаніна. Західня Німеччина — казав він — відкидає невтральність тому, що не може бути невтральности в епосі із воєнною технікою, яка ввела зброю із суперсонічною швидкістю. І тому теж — казав Аденауер — не мають практичного сенсу всякі невтральні смуги .Якщо Москва поборює щиро вживання атомової зброї — казав Аденауер — то вона повинна погодитись на міжнародну контролю тієї зброї, як передумову заборони її. Німеччина готова дати Совєтам таку саму ґарантію, що її дала Франція щодо того, що вона не продукуватиме атомової зброї. — На тому першому засіданні Ради НАТО була мова також про антикомуністичний рух в сателітних країнах. Італійський міністер Ґетано Мартіні закликав до піддержування національно - самостійницьких течій в уярмлених Совєтами країнах Середньої Европи. Державний секретар Доллес звернув увагу, що ЗДА з цією самою інтенцією рішили економічну допомогу Польщі. Говорено про конечність унезалежнитись від Суезького каналу через будування супер-танкерів, які перевозили б відразу велику кількість нафти, хоч би довкола Африки, та поведення нових нафтопроводів безпосередньо до портів над Середземним морем. В найважливішій для учасників справі — оборонної стратегії — переважала думка, що не можна цілком на задній плян відставити т. зв. конвенціональні роди зброї та наземне військо. До цієї думки прихилявся і англійський міністер Ллойд, який заперечив, наче б Англія рішили в майбутньому здатися виключно лише на атомову зброю.

Айзенгавер відкликав Ричардса до ЗДА

Вашингтон. — През. Айзенгавер відкликав свого спеціяльного висланник Джеймса П. Ричардса з Середнього Сходу, щоб той взяв у Вашингтоні участь в двопартійних нарадах над справою дальшої допомоги закордонові. Джеймс Ричардс виїхав був на Середній Схід із місією безпосередньо пояснити тамошнім країнам, у чому полягає суть доктрини Айзенгавера, сформульованої окремою конґресовою резолюцією про допомогу від Америки країнам, загроженим комунізмом. Ричардс відвідав 12 країн: Ливан, Лібію, Туреччину, Іран, Пакістан, Афґаністан, Ірак, Савді Арабію, Ємен, Етіопію, Судан і Грецію. Повідомлення про відкликання його до Вашинґтону наспіло тоді, коли він знаходився в Ізраїлі на розмовах з ізраїльським урядом про питання, зв'язані з господарською допомогою Ізраїлеві, припиненою минулої осени. Ричардс вже відлетів з Ізраїлю з заміром зупинитися подорозі в Тунісії і Марокко. Властивою причиною відкликання Ричардса було — коментують часописи — переконання керівних американських кіл, що його поїздка до Єгипту, Сирії і Йорданії могла б принести більше шкоди, як користи, бо не приєднала б Єгипту і Сирії до протисовєтського фронту, а дала б поживу антиамериканській демагогії.

У СВІТІ

● **Із Східньої Німеччини** втекла на захід вже друга група учнів з учителем на чолі. П'ятеро хлопців, кілька дівчат і вчитель середньої ветеринарної школи недалеко Ростоку над Балтійським морем дісталися до західнього Берліну і зареєструвались, як політичні втікачі.

● **У Голляндії** святковано в минулий вівторок 48-мі роковини народження королеви Юліяни. До королівського палацу в маніфестаційному поході явилося 10,000 осіб. Королева, її чоловік князь Бернард і їх чотири доньки годину стояли на сходах при вході до палацу, давали себе фотографувати і стискали своїм „підданим" руки.

● **Князь Рейніс III і його дружина Ґрейс** були прийняті в минулий вівторок на авдієнції у Папи Пія XII, з яким обмінялись медалями і дарунками. Князь Рейніс вручив Святішому Отцеві велику золоту медалю з портретом святого Девота, патрона Монако і датою авдієнції, а князь одержав золоту медалю, видану з нагоди 80-річчя Папи і 17-річчя перебування його на Апостольському Престолі. Княгиня Ґрейс дістала з золота і кришталю зроблену вервицю, а для своєї тримісячної доньки — медалик Матері Божої на золотому ланцюжку. Князь був у парадній уніформі з усіми відзнаками, княгиня — в чорній сукні з тафти і коронок.

● **Австрійський уряд** погодився прийняти від Юґославії 5.000 мадярських утікачів, що їх сподівається в короткому часі відправити до інших країн на постійне поселення. — 317 мадярських утікачів, які вже п'ять місяців перебувають в зорганізованому для них в Ірляндії таборі, перевели демонстраційний 24-годинний голодовий страйк, протестуючи проти зволікання з перевезенням їх до ЗДА або Канади. Сто жінок і дітей участи в цьому голодовому страйку не брали.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОТРІБНО ФАХІВЦІВ

В американському, як і кожному зрізничкованому суспільстві весь його багатобічний прогрес залежить і базується у великій мірі на фахівцях. Фахівці мають рішальний голос в науці, техніці, господарстві, вони грають першу ролю також у політиці. Фахівці в поодиноких галузях суспільного життя поділяються на окремі групи в тих самих ділянках, бо з розвитком, поглибленням і поширенням знань вони мусять силою потреб зрізничковуватись.

Візьмемо, для прикладу, політику. Скільки в ній уже є всіляких фахівців! У галузі закордонної політики є фахівці вже не тільки від поодиноких країн, але навіть від поодиноких справ у поодиноких країнах, дармащо Америка є відносно молодою міжнародною великодержавою.

Очевидно, що не всі ті особи, які входять за фахівців, мусять доконче ними бути. Український загал, наприклад, має поважні застереження до таких американських фахівців-експертів у т. зв. російській політиці, як Кеннан чи деякі інші. А проте, і з їх опінією, як фахівців цієї політики, рахується американський загал і уряд у Вашингтоні.

Серед усіх тих більше й менше відомих фахівців в американській закордонній політиці намарно було б сьогодні шукати якогось загальновідомого фахівця-авторитета в українських справах. Очевидно, що десь там, в якомусь бюрі в будинку державного департаменту та по інших інституціях сидять і працюють люди, які можуть навіть дуже добре визнаватись в тому великому комплексі, що його становить сьогодні українська проблематика, але сьогодні не можна назвати якогось імени, з яким було б необхідно зв'язане означення фахівця, експерта чи авторитета в українських справах.

Це є величезне недомагання американської політики, і це є великий докір також для нас, американських українців. Ми бо могли б піти далі і не обмежуватись „тільки" закордонною політикою, але взяти й цілість суспільного життя. Скільки є в ньому відомих імен, які можна б зв'язувати з достатнім знанням будь-якої галузі історії, життя і творчости українського народу? Повторюємо, що це не мусить означати, що їх взагалі немає, але вони в цьому не проявляються, і тому вони не відомі. Поза одиноким професором Кларенсом Меннінгом, якого приблизно два десятки років тому „відкрили" чи здобули Український Народний Союз і „Свобода", зокрема її покійний редактор д-р Лука Мишуга, — поза Кларенсом Меннінгом, який за той час десятком своїх більших праць і сотнями публіцистичних статтей зробив неоціненну прислугу українській справі, та поза ще декількома вже, можна сказати, ефемеридами, майже немає серед американців навіть не авторитетів, але бодай пересічних діячів, які звертали б окрему увагу на українознавство.

Те саме і в практичній внутрішній політиці. Можна б назвати цілий ряд законодавців, губернаторів та інших представників крайової чи місцевої влади, яких зв'язується з певними симпатіями до поодиноких груп, бо ці симпатії вони не тільки виявили словами, але й доказали ділами. Українці і українська справа мають також своїх симпатиків, таких, як старенький уже сьогодні сенатор Смит з Ню Джерзі, конгресмен Фіген, бувший конгресмен Керстен, комішенер О'Коннор та ряд інших, але їх все ж таки обмежена кількість і їхні українські симпатії також не можна назвати їхньою спеціяльністю. Нічого дивного, що в таких обставинах одна з давніх цілей нашої політичної репрезентації, себто УКК, — спричинитись до створення окремого товариства чи асоціяції американських приятелів України, — все це залишається тільки теоретичною ціллю.

Це не є потішаючий стан і його треба направити. Америка потребує фахівців в українських справах, потребує їх якнайбільше і якнайшвидше. Кандидатів на таких фахівців може бути багато. Минулого року ми мали нагоду переконатись, як один із членів леґіслятури стейту Ню Джерзі, сенатор Моррей, в першому своєму виступі на українському форумі виявив виїмкове знання української історії й української проблематики, здобуте довгими і основними студіями. Діти цього діяча вчаться сьогодні в українській парафіяльній школі, і він, своїм знанням та своїми здібностями, міг би у відповідних обставинах віддати неоціненну прислугу і Америці і українській визвольній справі. Таких людей може бути в Америці багато більше, а наша американсько-українська спільнота, наші інституції і репрезентації повинні знайти способи і засоби на те, щоб спричинитись до того, щоб вони були використані і стали відомими авторитетами.

ДИПЛОМАТИЧНА СЛУЖБА ЗДА

Зміни, переведені останнім часом у цілому ряді закордонних амбасад З'єдинених Держав, збіглися з теперішніми конгресовими дебатами над бюджетом державного департаменту. Скреслення $47.300.000 з бюджету цього департаменту, обрахованого на $227.700.000, що становить тільки маленьку частинку цілого 72-більйонового бюджету, ця ощадність законодатців коштом закордонно-політичної служби країни зустрілась з загальною критикою збоку преси. Джеймс Рестон вмістив у „Ню Йорк Таймсі" цикл статтей з дуже критичною аналізою підходу державного департаменту до проблеми обсаджування найважливіших дипломатичних постів за кордоном, але з тим гострішим осудом становища Конґресу, який, мовляв, не бере під увагу, що закордонно-політична служба це, поруч із військом, найважливіша ділянка державного апарату.

Це надзвичайно складна проблема в розмірно молодій державі, яка не має своїх „дипломатичних ґенерацій" і де все ще змагаються суперечні погляди на критерії, за якими треба добирати кандидатів на амбасадорів. Ось так, напр., нас, українців, цікавить спеціяльно, щоб у Москві була людина, яка дійсно орієнтувалася б в східньо-европейській проблематиці і вміла вірно інформувати Вашингтон про все те, що діється в підсовєтській країні — на її поверхні і під поверхнею. На місце Чарлза Болена, дотеперішнього амбасадора ЗДА, прийшов амбасадор в Австрії, також професійний дипломат, Ллевелин Е. Томпсон. Його вважають за одного з кращих експертів у східньо-европейських справах в державному департаменті. Томпсон — читаємо — цікавиться і студіює ці справи, відколи прийшов до державного департаменту, себто від 1929 року; він двічі служив в американській ам- 1946 до 1949 року (під час танньої війни), мав у своєму відданні реферат совєтських справ, як заступник голови Европейського відділу в державному департаменті від 1946 до 194 року (під час найбільшої совєтської імперіялістичної експансії і створення проти неї бар'єру в потаті НАТО); він добре запізнався з міжнародним комунізмом під час своєї служби в амбасадах в Італії і Англії і познайомився з безпосередньої віддалі із совєтською поведінкою, як високий комісар — потім перший амбасадор — ЗДА в Австрії, відкіля теж мав нагоду стежити найкраще за минулорічними подіями на Мадярщині. Томпсон має марку беззастережного приятеля уярмлених большевиками народів, а його добре знання російської мови дозволяє йому студіювати совєтські справи з першого джерела. Людина розмірно молода — 52 роки життя — жива й інтелігентна — він може виявитись на тому становищі надзвичайно корисним не тільки для власної американської держави, але й для самого ідеалу волі.

Взагалі — американські амбасадори у всіх країнах широкого світу несуть величезну відповідальність, найтісніше пов'язану з передовою ролею, яку грає сьогодні Америка. І тому треба з надзвичайною дбайливістю вибирати кандидатів на ці репрезентаційні становища. През. Айзенгавер, державний секретар Доллес і Конґрес погоджуються щодо принципу — призначати амбасадорами „найкращих людей, що їх має країна". Але яким способом знаходити ці найкращі одиниці з-посеред 170 мільйонів громадян? Де їх шукати? Які дані кваліфікують їх, як „найкращих"?! Відповіді на ці суто практичні запити не такі легкі, як наведений загальний принцип. Урядові кола вказують на конечність підготови кадрів молоді, які переходили б фахові високі школи, закрема Інститут Закордонної Служби, що кладе натиск на знання чужих мов. Конґрес скреслив з проєктованої на той Інститут квоти $5,100.000 — $1,400.000. Оборонці становища державного департаменту вказують на брак людей із знанням мов даних країн серед американського дипломатичного корпусу. Дійсно — тільки три амбасадори в арабських країнах сяк-так знають арабську мову, в в таких країнах, як Бельгія, Данія, Франція, Німеччина, Голляндія, Норвегія, Туреччина, Японія, Формоза, Корея, Бірма, Сіям, Індонезія і Філіппіни — скрізь є амбасадорами ЗДА люди без знання місцевих мов. У зв'язку з цим можна почути заміт, що, поперше, в Америці, яка взагалі є країною із поселенцями з прерізних країн світу, дуже легко знайти людей із знанням чужих мов, і, подруге, державний департамент вібн не розміщує правильно навіть тих кваліфікованих дипломатів, що ними розпоряджає: до Варшави перенесено з Філіппін Вільяма Лейсі, який дуже добре знає тихоокеанські справи, але не орієнтується в східньо-европейських, а знавця східньо-европейських Болена дано до Філіппін; призначений до Західньої Німеччини Девід Брус говорить по-французьки, як парижанин, але не знає німецької мови; новий амбасадор у Парижі Еморі Гавтон — не говорить по-французьки...

У призначуванні амбасадорів грають ролю різні моменти, до яких належить і момент партійно-політичний. Демократичні опоненти теперішньої адміністрації не заперечують, що й вони, бувши при владі, нерідко керувались тим самим критерієм. Чималу ролю грає теж матеріяльний стан кандидата. Амбасадор ЗДА в Англії дістає $12.000 річно на репрезентаційні видатки. Тим часом — читаємо в пресі — таку квоту коштує одно лише прийняття для американської колонії в Лондоні в день 4 липня, отож репрезентантами в Лондоні, Парижі і Римі не можуть бути люди, здані на державну платню, а мусять ними бути багатії. Ясно, що й між багатими є одиниці дуже здібні і відповідні на найвищі становища. Але це знову заторкує проблему — чи членами дипломатичного корпусу мають бути „аматори", чи „професіоналісти". Добре, що американський політичний світ цікавиться цими питаннями, бо це поліпшує репрезентацію ЗДА на чужині.

СУТЬ МОСКОВСЬКОЇ „РЕАБІЛІТАЦІЇ"

У процесі минулорічної десталінізації, чи пак боротьби з „культом особи", веденої в Совєтському Союзі, проголошено посмертну „реабілітацію" ряду знищених Москвою українських письменників і поновлено в членстві Спілки Радянських Письменників України деяких репресованих письменників та літературознавців. Проголошенням посмертної реабілітації і встановленням окремих комісій для „вивчення літературної спадщини" таких письменників, як Борис Антоненко-Давидович, В. Підмогильний, І. Микитенко, Ол. Досвітній, В. Вобинський, К. Буревій, І. Дніпровий, Микола Куліш, Мир. Ірчан — Москва потвердила факт їх фізичного знищення, промовчуваний або заперечуваний досі офіційними совєтськими партійними та урядовими колами і комуністичними „проґресистами" у ЗДА і Канаді. Водночас із цією „реабілітацією" українських письменників, порозстрілюваних або знищених в совєтських концтаборах і тюрмах, поновлено в членах Спілки письменників України таких письменників, як Володимир Гжицький, Гнат Хоткевич, Зінаїда Тулуб, Г. Епік, Д. Гордієнко, В. Коваленко, В. Поліщук, Н. Забара, Г. Овчаров, Є. Шабльовський, Е. Шехтман, Юра Шкрумеляк, О. Ковінько, А. Костенко, П. Лісовий-Священко, О. Сорока, К. Андрійчук. Реабілітовано посмертно померлого власною смертю, але донедавна засуджуваного, як „буржуазного націоналіста", Василя Еллана-Блакитного. Проголошуючи ці реабілітації, совєтські і „проґресивні" газети супроводили їх славословіями про „великодушність" партії, про „направлення кривди" письменникам і діячам культури, які „потерпіли внаслідок „культу особи", і твердженнями, що вони „сьогодні повністю привернені в їхніх громадянських правах, їхні імена повернулися на сторінки громадських видань, їхні твори передруковуються" і т. д.

З часу проголошення згаданих вище „реабілітацій" минув уже майже рік, і сьогодні варто встановити, які реальні висліди дала ця так широко і з таким криком проголошувана Москвою і з такими різними надіями пов'язувана московська „реабілітаційна акція".

Переглядаючи совєтські часописи і журнали (такі, як „Радянська Україна", „Літературна Газета", „Вітчизна", „Жовтень", „Дніпро", „Україна" та ін.) і вибираючи з них скрупулятно всі вістки про „реабілітованих", можна вже сьогодні підбити підсумки цієї „реабілітаційної" акції і визначити її як — суцільний блеф.

Якщо йде про „реабілітацію" зліквідованих чи померлих письменників, то передрукування творів дочекалося тільки троє письменників з усіх десяти: видано окремою книжкою „вибрані п'єси" І. Микитенка, передруковано в другій книжці (за 1957 р.) журналу „Жовтень" поему Василя Бобинського „Смерть Франка" і ще минулого року надруковано в гумористичному „Перці" вибір із сатир Василя Еллана-Блакитного. Про інших — ні згадки, ні слова. І ще характеристично, що в передмовах до передрукованих творів чи в статтях про них немає й натяку, що даний письменник був репресований і згинув внаслідок хоч би й „культу особи". Про це совєтські видавці і критики мовчать.

Так само звичайним обманом виявилися повідомлення про „поновлення в членах спілки" довгого ряду репресованих письменників. Як не шукати по всіх совєтських виданнях хоч би невеличкої згадки про виступ того чи іншого з поновлених, їх не знайти, бо в більшості випадків це поновлення було фікцією. На згаданих вище 18 „поновлених у правах" письменників в совєтських журналах появилися досі твори тільки двох: Юрія Шкрумеляка (кілька віршів) у „Вільній Україні" та один у „Жовтні" і Володимира Гжицького — два нариси в „Жовтні". Про решту — Гната Хоткевича (тепер мав би 80 років!), Зінаїду Тулуб, Григорія Епіка, Валеріяна Поліщука та інших — не чути нічого, і виглядає, що й їхня „реабілітація" була.... посмертною, що опинилися вони знову в членах СПУ хіба як ... „мертві душі".

Отож, підводячи підсумки, треба ствердити, що дочекалося досі сякої-такої „реабілітації" тільки п'ять українських письменників з усіх 28 офіційно проголошених „реабілітованими". Та й ця реабілітація тільки часткова і обмежується передрукуванням чи надрукуванням кількох творів і невеличкої згадки чи статті. Про якесь „повне привернення" письменників у їхніх „громадянських правах" чи вільне друкування написаних колись ними творів немає, бо й не може бути мови в умовинах підсовєтської „творчої свободи". Їхню літературну спадщину — поки щось з неї надрукувати — перевіряють пильно партійні експерти, вилучуючи дбайливо все, що могло б дисгармонізувати з актуальною партійною лінією.

Зрештою, що визначає насправді ця „реабілітація" і в якому напрямку та в яких рамцях вона має відбуватися, про це сказано дуже виразно і докладно в двох офіційних енунціяціях компартійного режиму в Україні.

Перша з цих енунціяцій — це „Ухвала IV Пленуму правління Спілки письменників України", надрукована в совєтській пресі, м. ін. у журналі „Вітчизна" ч. 3 за березень ц. р. п. з. „За комуністичну ідейність і художню досконалість радянської літератури". „За останній час, — сказано в цій ухвалі, — в українську радянську культуру повернуто ряд значних імен і художньо цінних творів. Це нас радує, але з фактів поновлення в літературі ряду несправедливо забутих і замовчуваних раніше письменників (про те, що вони були знищені комуністичним режимом знову ж ані натяку — О. Р.) не можна робити висновку, ніби українська радянська література розвивалася єдиним потоком, ніби в ній не було гострої клясової боротьби, в якій наша література гартувалася, зростала і міцніла. Треба науково, вдумливо і тверезо розглядати спадщину кожного з літераторів, об'єктивно оцінюючи в ній все цінне й корисне і відмітаючи (так! — О. Р.) негативне, фальшиве, таке, що не витримало іспиту часу".

Ще ясніше висловився в цій справі партійний комісар від української підсовєтської літератури Леонід Новиченко у своїй доповіді, виголошеній на згаданому IV пленумі правління СПУ і надрукованій з деякими скороченнями в журналі „Дніпро" ч. 3 за березень ц. р. „Громадянська реабілітація, — говорив він, — не завжди означає повну літературну реабілітацію, і виправдання людей не може тягти за собою виправдання ідей, якщо вони йшли в чужому для нас напрямку". Сіслаючи таку заяву, Новиченко зараз же виступив рішуче проти „небезпечних тенденцій" деяких львівських літературознавців „валити в одну купу і прогресивних українських письменників, і таких явних і запеклих націоналістів, як, скажімо, Богдан Лепкий" і попередив гостро („час уже зрозуміти"!) дослідників творчости Юрія Яновського, а також упорядників зібрання його творів, щоб не важилися передруковувати такого твору, як... „Чотири шаблі".

Отже, коротко кажучи, не про реабілітацію йде совєтським комісарам від української літератури, не про повернення письменникам їхніх громадянських і літературних прав, не про вільне друкування їхньої літературної спадщини, а про „відмітання", безсоромну цензуру і ганебне фальшування тієї творчости. Знищивши людей фізично, повідбиравши їм здоров'я, а то й життя, совєтські сатрапи — як це сказано відкрито в заяві Новиченка — намагаються знищити — знівечити і спотворити — і їхні ідеї, що залишилися в їхніх творах і можуть стати небезпечними для режиму. В цьому, а не в чому іншому, вся суть московської реабілітації.

О. Р.

Д-р Ярослав Падох

ЗАКОН ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ЖЕРТВАМ НАЦИЗМУ

(1)

Затяжна, сорокліття боротьба з большевизмом та наші мільйонові жертви, покладені впродовж цього кривавого сорокліття, притемнили руїну, принесену українській землі та її населенню гітлерівською Німеччиною в роках 1941-1944. Пограбування величезного національного і приватного майна, мільйони „остарбайтерів", львину частину яких становили власне українці, тисячі в'язнених і мордованих у концентраційних таборах та в'язницях, сотні й тисячі замучених та постріляних без суду або після пародії суду — це ще досі не сплачений борг нацизму українській землі і її населенню. Тисячі сиріт, вдів і важко покалічених людей, зовсім не здатних або мало здатних до праці, ще й досі несуть на собі тягар гітлерівського „визволення", даремно шукаючи справедливости.

Якийсь час після закінчення війни здавалося, що нова Німеччина зреклася принципу національної нерівности та базованої на ній національної несправедливости. Поодинокі німецькі краї, що ввійшли в склад Західньо-Німецького Союзу, вимушені публічною опінією і переможними альянтами, почали стосувати свої відшкодувавчі закони жертвам нацизму, без уваги на національність пошкодованого. Велике число жертв нацизму української національности одержало в той ранній час значні суми за втрату здоров'я й працездатности, за втрачені по в'язницях і таборах роки та за перебуті там муки. Чимало наших студентів одержувало підмоги на студії, а покалічені й недужі — на лікування.

Але недовго тривало це зрівняння німецьких і ненімецьких жертв гітлерівської нелюдяности. Швидко почуття справедливости заступила купецька вирахуваність та національне себелюбство. Адміністрація почала робити труднощі не-німцям, а правничі техніки винайшли правне угрунтування для цього, мовляв, закони про відшкодування мали на увазі тільки пошкодованих внаслідок політичного, а не національного переслідування. І з того часу підмога українським жертвам нацизму припинилася.

Здавалося, що цей різко несправедливий стан речей змінить новий, загальний відшкодувавчий закон, який схвалено 18 вересня 1953 р. для всієї західньо-німецької держави і який ввійшов у силу з 1 жовтнем того року. Цей закон впровадив поміж пошкодованих нацизмом окреме поняття „національно переслідуваних" і признав їм деяке відшкодування, але тільки в дуже обмеженому розмірі й для дуже обмеженого кола осіб. Якщо загал німецьких жертв нацизму користає з різних форм відшкодування за різні види пошкодження їх тіла й здоров'я чи їхнього майна, то особи „національно" переслідувані, до яких поголовно зараховується українців, у засаді користуються відшкодуванням тільки в тому випадку, коли докажуть, що зазнали утрати здоров'я, а тим самим і працездатности не менше як на 50 відсотків. Після точнішого простудіювання цього закону та попередньої практики адміністраційної влади на його тлі, виявилося, що він не вніс великої зміни на краще для наших жертв нацизму.

Д-р Володимир Галан, президент ЗУАДК

ЗУАДК В ДІЇ

Звіт з праці Злуч. Українського Американського Допомогового Комітету за час від жовтня 1955 року до кінця 1956 року, виголошений перед Зборами Дирекційної Ради ЗУАДКомітету 23 березня 1957 року у Филаделфії.

(9)

Зв'язки.

Від перших початків свого існування ЗУАДК увійшов в широкі зв'язки з американськими урядовими і добровольчими установами, як теж і міжнародними установами. Ці зв'язки конечні для виконування переселенчої й допомогової діяльности, і їх далі ЗУАДК утримує.

ЗУАДК є членом, чи теж має договори з такими установами:

1) Американська Рада Добровольчих Організацій,
American Council of Voluntary Agencies for Foreign Service,
2) КАРЕ — CARE,
3) Міжнародна Конференція Суспільної Служби,
International Conference of Social Service,
4) Дорадчий Комітет Добровольчої Закордонної Допомоги при Уряді ЗДА,
Advisory Committee on Voluntary Foreign Aid,
5) Адміністрація Закордонного діяння,
Foreign Operation Administration,
6) Допомога Втікачам З'єдинених Держав,
United States Escapee Program,
7) Міждержавний Комітет для Переселення з Европи,
Intergovernmental Committee for European Migration,
8) Високий Комісар для справ Втікачів при Об'єднаних Націях,
High Commissioner for Refugees of the United Nations,
9) Президентський Комітет для Помочі Мадярським Втікачам,
President's Committee for Hungarian Refugee Relief.,

і іншими.

ЗУАДК є членом Рада Добровольчих Агенцій в Німеччині, Австрії, Франції і Бельгії. ЗУАДК є членом КРАЛОГ в Німеччині, як теж багатьох інших установ, і співпрацює з багатьома добровольчими й урядовими установами на терені ЗДА, в Европі і в інших частинах землі, із тими установами, які займаються харитативною діяльністю.

Зрозуміла річ, що ЗУАДК виповняє членські обов'язки в усіх тих установах, в яких є членом: вплачує членські внески, як теж і бере участь у всіх нарадах. Заступає ЗУАДК на всіх нарадах головно президент ЗУАДК, а часом робили це в Ню Йорку: секретар ЗУАДК пані Павлина Різник, працівниця канцелярії в Ню Йорку, пані Анна Курило, чи члени Дирекції пані Пелешок, Венцаль, Демидчук.

Членство в усіх державних і міжнародних установах є дуже важливе, бо дає нам змогу знати по всі справи і дає теж змогу впливати на ці справи з точки погляду інтересів української справи. Воно теж вимагає значних фондів на членські повинності в цих установах.

United Ukrainian American Relief Committee
STATEMENT of ASSETS and LIABILITIES (Phila Office only), as of December 31, 1956

ASSETS:		
Cash in Banks (Phila Office)		$ 49,747.82
U. S. Government BONDS		4,500.00
Real Estate — 866 N. 7th, Phila		15,000.00
Furniture and Fixtures		3,000.00
Advance USEP (Europe)		5,000.00
Inland Transportation Loans		58,000.00
Total		$135,247.82
LIABILITLES:		
Ocean Transportation		$18,000.00
Revolving Fund		12,184.44
TAXES: wage taxes	$ 46.54	
witholding taxes	576.30	623.84
Sub-Total		$30,808.28
U. U. War Vet. — Reserve		7,367.81
General Reserve		97,071.73
Total		$135,247.82

CONSOLIDATED STATEMENT of INCOME and DISBURSEMENTS of all Offices as of December 31, 1956

INCOME:

	Income for Oct., Nov., Dec. 1955	Income for 1956	Total Income from Oct. 1, '55 to Dec. 31, 1956
Phila Office	$13,441.20	$186,900.13	$200,341.33
Kindergarten	2,061.55	6,454.25	8,515.80
Soc. Serv. U. U. War Veter.		26,210.83	26,210.83
European Offices		215,431.32	215,431.32
Total	$15,502.75	$434,996.53	$450,499.28
Phila Office — Balance 9/31/'55			54,247.82
Munich Office „			5,092.41
Grand Total			$509,839.51

DISBURSEMENTS:

	Disbursements for Oct., Nov., Dec., 1955	Disbursements for 1956	Total Disbursements from Oct. 1, 1955 to Dec. 31, 1956
Phila Office	$38,656.42	$170,812.55	$209,468.97
Kindergarten	3,137.57	6,263.92	8,401.49
Exchange		1,608.60	1,608.60
U. U. War Vet.		18,843.02	18,843.02
European Office		193,217.65	193,217.65
Total	$40,793.99	$390,745.74	$431,539.73
Phila Office — Balance Dec. 31/56			56,086.11
Munich Office — Balance „			22,213.67
Grand Total			$509,839.51

BANKS ACCOUNTS as of December 31, 1956

Philadelphia, Penna, U.S.A.		
1) Tradesmens Bank and Trust Co. — Gen. Acc.	8,532.02	
2) Ukrainian Building and Loan Ass.	16,838.81	
3) Tradesmens Bank and Trust Co. — Ocean Transp. Acc.	14,210.87	
4) First Penna Co. — Canadian Project	2,378.75	
5) „ „ „ — Rotation Fund	1,491.45	
6) „ „ „ — Kindergarten	766.40	
7) U. S. Treasury Bonds	4,500.00	
8) Ukrainian Building and Loan Ass. — Ukrainian War Veterans Account	7,367.81	56,086.11
Munich, Germany		
1) American Express Co. — Acc. No. 1500	272.61	
2) „ „ „ „ 6286	2,216.11	
3) „ „ „ „ 8296	500.00	
4) „ „ „ „ 1612 Berlin	53.68	
5) Belgian Bank, Bruxelles	67.47	
6) Bayerische Bank .... DM 545.39	120.83	
7) Postcheckamt .... DM 76,057.28	18,108.88	
8) Cash on Hand ...... DM 3,153.89 change a 4.20	785.09	
9) Cash in $	80.00	22,212.67
Total		78,299.78

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Балтімор, Мд.

III Піврічний Виступ учнів УМІ

31-го березня 1957, в залі українсько - католицької парохії св. Михаїла в Балтімор відбувся III-тій Піврічний Виступ учнів балтіморського Відділу УМІ. Церковна заля заповнилася учнями, батьками та гістьми, які цікавляться музичним вихованням нашої молоді.

Виступ відкрила п. Лідія Шав'як, керівник Відділу та вчителька кляси фортепіяну. Вона звернула увагу на важливість музичного виховання української молоді та пояснила програму виступу. Виступали учні: Ольга Юзенів, Ліліяна Шав'як, Петро Курилас, Ярослава Сливка, Олександер Траска, Тетяна Михайлишин, Марійка Хмілевська, Олег Булавка, Ярослава Зелинська, учні II—IV року нижчого курсу. Програма складалася з трьох частин, з яких друга була присвячена виключно творам українських композиторів.

Не подаючи оцінки виступу поодиноких учнів, слід сказати взагальному про великий поступ всіх учнів під кожним оглядом: правильне сидження, правильне держання рук на клявіятурі, добрий удар, гра з пам'яти, рівна без задержок, добра педалізація, гра з відчуттям. За все це учням належиться справедлива похвала, а їх вчительці признання. В часі перерви учні обдарували її квітами.

Парох Куртісбею дякував від громадянства керівникові Відділу за її працю над музичним вихованням української молоді. На його думку годі говорити про повну культуру без музичної освіти. Тому нашим дітям потрібне музичне виховання, бо українські діти — це скарб цілої нації. В УМІ вони ще й національно скористають, бо вчитимуться музики на українських зразках.

о. В. С.

Бостон, Масс.

Річні Збори відділу УККА

14 квітня наш відділ відбув річні збори. На збори прислали своїх представників шість організацій, які вплатили за 1956 рік членську вкладку. Присутніх на зборах — 31 особа.

Зборами проводив д-р Іван Олексишин, професор університету в Бостоні. Секретарювали Володимир Гончар і Ів. Заяць. Звідомлення з діяльности екзекутиви складали: голова — Тутка Володимир, некретар — Іван Кецмур та касир — Михайло Кисіль. З рамени Контрольної Комісії — інж. С. Берегулька та Николенко Д.

Впродовж року відділ влаштував: свято 100-річчя народин Івана Франка, Зустріч з письменником У. Самчуком, Зустріч Нового Року та троє національних свят. Відділ провадив теж акцію збирання національного датку і через його касу відправлено до централі 588 долярів. Відділ провадить посилену цю збірку й тепер.

В дискусії над звідомленням екзекутиви підкреслено, що праця за минулий рік організаційно та ідеологічно була посилена і присутність учасників на національних святах та імпрезах значно піднеслась в порівнянні з минулими роками. Слідна теж консолідація громад — що досі організаційно з відділом не співпрацювали.

Збори одобрили діяльність екзекутиви і перевибрали на 1957 рік, з малими змінами, стару екзекутиву: п. Володимир Тутка — голова.

В пляні праці на найближче майбутнє нововибрана екзекутива передбачає посилену збірку національного датку, влаштування Свята Вождів, підготову музично-вокального і танкового попису української молоді в Бостоні, та зорганізування години українського радіомовлення.

М. К.

Дітройт, Міш

Праці місцевого Відділу ООЧСУ

Цьогорічний сезон місцевого Відділу ООЧСУ пройшов дуже жваво, і новообрана на останніх Загальних Зборах Управа може записати на своє конто повний успіх. Свідчить про це ряд змістовних ширших членських сходин, дві вдалі самостійні імпрези і співучасть в імпрезах, влаштованих іншими місцевими організаціями. Між ширшими членськими сходинами на першому місці треба поставити традиційні вже Святочні Сходини для відзначення Шевченківських Роковин з цікавим докладом проф. М. Дольницького „Національна стихія в творчості Шевченка". Незвичайно вдатним був влаштований Відділом Авторський вечір поета Богдана Нижанківського, про який вже ширше писала наша преса. Тут можемо ще лише додати, що вечір здобув собі велике признання нашого ширшого громадянства, яке висказує побажання, щоб ООЧСУ в програмі своєї дальшої праці включила поприсуто політичну дію, теж національно - культурну. Гадаємо, що Управа відділу візьме ці побажання до уваги вже в програмі осіннього і наступного зимового сезону.

Крім самостійних імпрез відділ взяв активну участь в Академії, влаштованій Тов-ом кол. вояків УПА для вшанування пам'яти ген. Тараса Чупринки та в Жалібній Академії в пам'ять Гетьманича Данила, що її влаштував Загальний Громадський Комітет.

Як довідуємося, Управа Відділу накреслила таку програму своєї дальшої праці: доповідь голови Українського Літ. Мист. Клюбу в Торонті мист. М. Дмитренка, Свято Героїв і відзначення Української Держави в 1941 р., пікнік та посвячення прапору відділу, а на осінь плянує відкриття Українського Народного Університету.

М. П.

Вунсакет, Р. Ай.

Шевченківське Свято.

31 березня українці Вунсакету, Ровд Айленд, урочисто відзначили 143-ті роковини з дня народження Тараса Шевченка.

Перед академією в українській православній церкві св. Арх. Михаїла відправлено Панахиду за упокій душі бл. п. Тараса, яку відслужив Впр. о. Степан Віляк. Академія відбулася в залі Культурного Осередку згаданої церкви.

На вступі відспівано американський гимн та „Заповіт" Т. Шевченка в виконанні чоловічого хору „Вандура".

Академію відкрив громадський діяч п. Іван Кокольський, голова місцевої філії УККА. Слідуючою точкою програми був виступ хору „Бандура" під керівництвом проф. Трохима Пасічника, який добре проспівав три пісні: „Садок вишневий..." — муз. Гнатишина, „Сонце заходить..." — муз. Роздольського, та „Огні горять..." — муз. Воробкевича. Уривок з поеми „Іван Підкова" — деклямувала п-на Сандра Чагарин, а „Маркевичу" — п-на Ольга Кунь. Доповідь про життя і творчість Тараса Шевченка виголосив проф. Трохим Пасічник. Доповідь зробила сильне враження на всіх присутніх.

В другій частині академії виступив мішаний хор української православної церкви Св. Арх. Михаїла, який проспівав „Думи мої, думи мої..." — муз. Воробкевича та „Учітеся, брати мої..." — муз. Котка. Обома хорами добре диригував проф. Трохим Пасічник. Присутні оплескували продукції хорів. Решта програми 2-гої частини академії складалася з деклямацій та сольогри на піяно. Ярослав Вілий продеклямував „Молитву" з поеми „Гамалія", а п-на Евгенія Гисцько „Мені однаково...". П-на Корнеля Кокольська заграла сольо на піяно „Ноктюрн ін Е Флет. мажор. — Шопена, а п-на Марія Мединська сольо: „Імпромтен ін А Флет" — Шуберта. Обидві молоді артистки показали добру гру.

П. Іван Кокольський висловив щиру подяку всім учасникам і всім присутнім, а зокрема проф. Т. Пасічникові за тяжку та корисну громадську працю, бо він був серцем академії, будучи диригентом обох хорів та головним промовцем.

Хор і всі присутні в залі завершили Свято співом національного гимну. За всю організаційну працю у підготові й переведенні свята належиться признання голові та членам філії УКК. Святом проводив п. Геодор Кльовань, культ.-освт. референт філії.

Чистий прибуток з академії призначено й розділено по рівній частині нашим науковим установам НТШ та УВАН.

С. Б.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

Хроніка українського життя

У Франції

Новий твір О. Грищенка в музеї в Каннах

Відомий український маляр Олекса Грищенко вже довгі роки живе в Каннах у Франції, і його там знає кожна дитина. В цих інтимних відносинах нічого дивного, що наш мистець збагатив замок-музей ще одним образом: „Порт Мантону", зложеним на руки голови міста п. Люї Негро.

З цієї нагоди консерватор музею написав до мистця: „Я маю честь висловити Вам мою найщирішу подяку за цей жест, яким збагачуєте наш місцевий музей, що є і Вашим музеєм. Ми з великою приємністю влаштуємо в наших залях виставку Ваших творів у догідний для Вас час, перебираючи на себе повідомлення офіційним шляхом, видаючи каталог і все потрібне".

В Канаді

Журнал французького каледжу в Канаді про Україну

У журналі студентів французького каледжу в Ст. Боніфас ч. 3 з 15 березня оголошена стаття студента Юрія Книща (сина Зиновія й Ірини Книшів) п. н. „Україна", де молодий автор збиває поширені між чужинцями брехні, неначе б Україна не була окремою, самостійною нацією і не була ніколи незалежною державою, а була тільки провінцією московською чи польською, а її мова московським діялектом. Він наводить історичні факти від початку київської Русі, давні літературні пам'ятки тощо і вказує, що це навпаки московська мова взяла початок від української (руської).

● **У Долішній Саксонії,** в Західній Німеччині, на т. зв. міжнародному цвинтарі сплюндровано 80 пам'ятників на жидівських могилах. На місці руйнації залишено таблицю з написом: „Хай живе Німеччина — хай згине Ізраїль". Міністер внутрішніх справ передав цю справу федеральній поліції для дослідження, а уряд визначив нагороду в сумі 10,000 марок за викриття антисемітської організації, що вчинила цей акт вандалізму.

● **Геррі С. Труман** із дружиною прибули 9-го травня до Ню Йорку з запізненням, бо поїзд, в якому вони їхали, наскочив на підіймальний кран, і треба було заміняти льокомотиву.

З НАШИХ БУДНІВ

ПРО ВЕСНУ І СІРАК ПО КОЖУСІ

Весна в політиці почалася в нас цього року 4-тою Сесією УНРади. Багато писалося про це в нашій пресі. Американська ніби і не помітила, що стався такий важливий факт. Зате присвятила ця, американська преса, чимало місця нашим писанкам і писанкарям. Зокрема таким піонерам писанкарства, як панна Славця Сурмач і п. інж. Богачевський.

Га, слава Богу і за те. Здається, що писанки, це вже мурована позиція в нашій пропаганді і що, навіть, американці звикнуть поволі до назви „Юкрейнієн Істер Еггс".

Весна в природі народжується у важких болях, але маю враження, що вже настає ця „благодатня пора", бо моя тета віддала футро на пересховок до „форієра", а в святому Юрі почалась маївка.

Хоч у „старому краю" казали: „До Святого Духа не кидай кожуха, а по Святім Дусі бери сірак по кожусі". Гей-гей, було колись, за буржуазного гнету! Було що затягнути і на кожух, і під кожух і на грішне, як казали, тіло. А тепер — не те . . . Пише мені приятель з далекого, рідного Львова, що вже третій раз перевертає на другий бік той плащ, що його пошив йому в 1937-му році наш „надворний" кравець, пан Цикерман з Красного...

А все ж таки брати-галичани є в безпорівнянно кращій ситуації як брати-придніпрянці. Для братів-галичан почався трудний шлях до соціялізму з „визволення" в в 1939-му році, отже за 18 років часу можна ще зберегти й заховати до сьогодні сяку-таку сукманину, хоч би кравець по три й чотири рази міняв її „орієнтацію".

З братами з-над Дніпра-Славути куди гірша справа. В них же була „велика і соціялістична", потім прокляті п'ятирічки, розкуркулення, колективізації . . . За сорок років, „жорстоких, як вовчиця", ледви чи збережеш на хребті щонебудь із залишків по старому режимі.

Хоч тепер, у краю, ці різниці прискореним темпом вирівнюються, затираються. Цей процес „усобornення" може спостерігати кожний, хто дістає фотографію з дому, або й трохи подальше, ніж з дому . . .

То ж прикро й образливо стає, коли збереться часом „чисто своє" товариство і зійде весела розмова якраз на цю тему — як то було в 39-тому році, коли вперше прийшли до нас „ті, зі Сходу...". Які, мовляв, вони були прості, ординарні в тих своїх башликах і валянках! Їхні „красні бійці" ходили в онучах, їхні „баришні" одягались в нічні сорочки до театру, не знали, як при столі сидіти, як ходити, повертатись . . .

І сипляться, мов з рукава, кусливі жарти, штуки, анекдоти, лунає глумливий сміх. І хочеться тоді спитати земляків любих: „Шановні Панство, з кого смієтесь, з кого глузуєте?" А подивіться, будь ласка, на ці вибляклі, сумні фотознімки, що приходять тепер так часто з далекої Караганди, Казахстанів та інших „вільних поселень"!

Погляньте, як виглядають на цих знімках ваші близькі, дорогі та рідні. Як вони одягнені, в що взуті. В ці самі башлики і валянки, в яких прийшли до нас „совєти" в 39-тому році.

І ще подумайте, що в таких валянках могли б і ми парадувати, якби не наші бистрохідні ноги політичних емігрантів . . .

Ікер.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

УВАГА! **ФИЛАДЕЛФІЯ і ОКОЛИЦЯ!** УВАГА!

Заходом усіх Укр. Комбатантських Організацій міста Филаделфії, під патронатом Відділу Українського Конґресового Комітету Америки

в НЕДІЛЮ 5-го ТРАВНЯ 1957 р., о год. 7:30 веч.
в залі Клюбу Горожан при 847 Н. Френклін вул.

— відбудеться —

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ
В ЧЕСТЬ ГЕРОЇВ.

В. ПРОГРАМІ: Промова — генерал Павло ШАНДРУК; Капеля Вандуристів ім. Г. Хоткевича, під дир. Романа ЛЕВИЦЬКОГО; Сольоспів — Іван ГОШ; Деклямації — Ярослав ПІНОТ РУДАКЕВИЧ і Уляна НАДРАГА.

● Акомпаньямент: проф. Наталія КОТОВИЧ ●

● Оформлення сцени: Константин Тржепіль ЕЛЛІС ●

Дохід призначений на допомогу інвалідам.
ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО ЗАПРОШУЄ

Комітет.

ГОЛОВНА УПРАВА Т-ВА був. ВОЯКІВ УПА
ім. ген.-хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ в ЗДА

повідомляє
СВОЇ ВІДДІЛИ, ЩО

в днях 8-9 ЧЕРВНЯ 1957 року

— відбудеться —

В КЛІВЛЕНДІ
7-ий РІЧНИЙ З'ЇЗД
Т-ва був. Вояків УПА ЗДА

ПРОГРАМУ І МІСЦЕ З'ЇЗДУ БУДЕ ПОДАНО СВОЄЧАСНО!

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ

В ПОНЕДІЛОК 13-го ТРАВНЯ 1957 р.
о год. 7-ій вечора

відбудеться Пленарна Конференція УВАН у США, на якій Митрополит, Дійсний член УВАН, Доктор

ІЛАРІОН

зробить **ДОПОВІДЬ** на тему:

„САВВАТІЯНСТВО Й УКРАЇНА"

Конференція відбудеться в приміщенні:
Ukrainian Institute of America
2 East 79 Street, New York 21, N. Y.

УПРАВА УВАН у США.

В глибокому смутку повідомляємо, що дня 2-го травня 1957 року — упокоївся в Бозі —

НАШ ДОРОГИЙ БАТЬКО І ЧОЛОВІК

✝

ІГОР МОРОЗ

Тіло Покійного знаходиться в похоронному заведенні п. John Kowalchyk — 129 Grand Street, Jersey City, N. J.

Похорони відбудуться в суботу 4-го травня 1957 р., о год. 9-ій рано з похоронного заведення І. Ковальчика.

Віра МОРОЗ — дружина
Світляна і Олександра — доньки
з Родиною і Приятелями.

Увага! **Увага!**

ДІТРОЙТ І ОКОЛИЦЯ!

ПОВІДОМЛЯЄМО
Відділи У. Н. Союзу, що організатор

п. Дмитро БІЛЕЦЬКИЙ

РОЗПОЧАВ ОРГАНІЗАТОРСЬКУ ПРАЦЮ в ДІТРОЙТІ Й ОКОЛИЦІ

від першого тижня в ТРАВНІ.

Прохаємо Відділові Управи подати йому всяку можливу поміч в його праці!

Головна Канцелярія.

УВАГА! **ВАШИНГТОН, Д. К. І ОКОЛИЦЯ!** УВАГА!

Заходами ТОВАРИСТВА „УКРАЇНА", 15-го ВІДДІЛУ УНСоюзу в ВАШИНГТОНІ, Д. К.

— відбудеться —

в НЕДІЛЮ 12-го ТРАВНЯ 1957 року

у Вашингтоні, Д. К. в приміщенні Confederate Hall, — 1322 Vermont Ave., N. W.

ПУБЛІЧНА ГРОМАДСЬКА НАРАДА

з метою ознайомити столичну Українську Громаду з ролею і завданням УНСоюзу в будові і розвитку американської України.

В ПРОГРАМІ НАРАДИ:

1. Національне досягнення УНСоюзу в минулому та його сучасна актуальність, — доповідь гол. предсідника УНСоюзу, п. ДМИТРА ГАЛИЧИНА;
2. Проблема господарської еманципації українсько-американської громади і роля в ній УНСоюзу, — доповідь гол. радного УНСоюзу, д-ра ЯРОСЛАВА ПАДОХА;
3. Наші актуальні проблеми — доповідь редактора „Свободи" А. ДРАГАНА.

ДО УЧАСТИ В НАРАДІ ЗАПРОШУЄМО ВВІЧЛИВО ВСЕ МІСЦЕВЕ ГРОМАДЯНСТВО!

Початок о год. 4-ій по полудні.

КОМІТЕТ ВИДАННЯ МИСТЕЦЬКИХ МОНОГРАФІЙ
► влаштовує ◄

ВЕСНЯНИЙ РАВТ МИСТЦІВ

дня 11-го ТРАВНЯ 1957 р. — о год. 9-ій вечора
в залі CENTRAL PLAZA ч. 111, 2-га Евеню в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.
Оркестра ВОСОГО
ВВЕСЬ ПРИБУТОК ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИДАННЯ МОНОГРАФІЇ
МИРОСЛАВА РАДИША

● Вступ за запрошеннями ●

Запрошення і карти вступу можна дістати в „АРЦІ" й „ЕКО" в Ню Йорку.

• РОЗШУКИ •

Пошукую ПЕТРА ВОЛОШИНА, нар. 10. 7. 1923 р. в Остапю, пов. Скалат, Зах. Україна, який мав до 1945 р. перебувати в "Intern. 2. D. C. F. Altona Nord St., Hamburg — Німеччина. Хто знає щонебудь про його долю, прошу ласкаво повідомити:
Joseph SMAL
2544 N. Bernard St.
Chicago 47, Ill.
Заграничні часописи, прошу ласкаво про передрук!

Пошукую ДМИТРА МЕЛЬНИКА, сина Семка, з села Чернів, пов. Рогатин. Пошукує брат Андрій. Прошу писати:
W. DANKEWYCH
680 Furby St.
Winnipeg 2, Man.
Canada

Розшукую рідного брата СЕРГІЯ МАНТИКА з села Пасіка, Грубешівського повіту, Холмщина, якого забрали німці з його другом Володимиром Соколюком. Обидва, правдоподібно, були в Німеччині та Франції. Хто знав би про них, ласкаво прошу писати на адресу.
Володимир МАНТИКА
P. O. Box 271
Petersburg, Virginia, USA
Заграничні і заокеанські часописи, прошу ласкаво про передрук.

Пошукую МАРІЮ СУЛЬ, дівоче ім'я, бо теперішнього прізвища не знаю, зі села Залуже, пов. Любачів, Галичина. Вона сама, або хто знав би про неї, прошу зголоситись на адресу:
Василь ШАЛАЙ
377 Montague St.
Sudbury, Ontario, Canada
Заграничні часописи, прошу перекрукувати!

Я, Михайло Ковба, пошукую свого рідного брата **ДАНИЛА КОВБУ**, родом з села Путятенці, пов. Рогатин, Галичина. Був забраний до совєтської армії 1939 р. Хто знав би щось про нього, прошу зголоситись на адресу:
Mychailo KOBA
310 North Park Dr.
Rochester, N. Y.

Мао Тсе-тунґ повчає польських комуністів

Варшава. — Польські комуністи, спрагнені будь-якої закордонної допомоги в їх боротьбі проти диктатури Москви, віддавна задивлені на комуністичний Китай, як нібн свого „природного союзника", що йому повинно залежати на послабленні моноліту СССР. Тому польська комуністична преса жадібно виловлює всякі комуно-китайські заяви і всі вістки, які йшли б по лінії оцих польських надій. Тепер Мечислав Лєш, один із членів делеґації, яка їздила в минулому місяці під проводом прем'єра Юзефа Циранкевіча до Пейпінгу, розглядає на сторінках тижневика „Політика" 4-годинну промову комуно-китайського диктатора Мао Тсе-тунґа на китайському партійному з'їзді. Цей „китайський Ленін" признав — за твердженням Лєша — неминучість суперечок внутрі комуністичних рядів, дармащо Маркс вказував власне на капіталістичний устрій, як терен суперечностей і суперечок. Мао Тсе-тунґ вияснював комуністичні суперечності фактом, що між комуністів втиснулося багато „ворогів пролетаріяту". Однак він був проти насильної розправи з „внутрішніми ворогами", а поручав „мирне переконування". Як на доказ успішности такого „мирного переконування" Мао Тсе-тунґ покликався на страйк і заворушення китайських студентів на університеті в Тієнтсіні, які вибухли були там з приводу продовження на 1 рік тривання університетських студій.